

**ZONGULDAK TİCARET VE SANAYİ ODASI
İLE
ZONGULDAK ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI
BİRLİĞİ'NCE ORTAKLAŞA HAZIRLANAN
ZONGULDAK BELEDİYESİ 2016 YILI KATI ATIK
BEDELLERİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ
HAKKINDAKİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ İÇEREN
RAPOR**

MART 2016

ZONGULDAK BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA

Zonguldak Belediyesi'nce hazırlanan 2016 yılı EVSEL KATI ATIK TARİFE RAPORU incelendiğinde, EVSEL KATI ATIK TARİFE HAZIRLAMA KLVUZU'na göre hazırlanan bu raporun, üyelerimizi zor durumda bıraktığı tespit edilmiştir.

İlk olarak; katı atık üreticilerinin, ürettikleri katı atığın tartılma imkanının olmaması nedeniyle, evsel katı atık üreticilerinin yıl içerisinde ürettikleri katı atık miktarları, ilk etapta EVSEL KATI ATIK TARİFE HAZIRLAMA KLVUZU'NDAKİ parametrelere göre teorik olarak hesaplandığı görülmektedir. Buna göre her bir evsel katı atık üreticisi için teorik olarak hesaplanan evsel katı atık miktarının, teorik olarak hesaplanan toplam evsel katı atık miktarı içindeki yüzdesel ağırlığı bulunarak, bu yüzdesel ağırlığa göre, gerçek toplanan evsel katı atık miktarından pay verilmiştir.

Bu uygulamaya göre, toplam evsel katı atık üretiminin, %41,94'ü meskenlerden, %58,06'sı ise mesken dışı yerlerden kaynaklandığı savunulmaktadır. Bu oranlara göre, sınırlı sayıdaki mesken dışı grubunun, meskenlerin ürettiği evsel katı atık miktarının hesaplanmasında kullanılan, 2014 TUİK verisi olan 108.213 kişiden daha fazla evsel katı atık ürettiği anlamına gelmekte ve bu da gerçeğe bağdaşmamaktadır.

Ayrıca çeşitli ölçekteki belediyelerce hazırlanmış raporlar incelendiğinde, tarafınızca meskenler için hesaplanan %41,94'lük oranın, diğer belediyelerce hazırlanan raporlardaki meskenlerin, toplam evsel katı atık üretiminden aldığı paya kıyasla çok düşük kaldığı görülmektedir. Bu durum mesken dışı grupların, çok daha yüksek oranlarda, evsel katı atık maliyetlerine katılmak zorunda kalmasına neden olmakta ve bu grupların evsel katı ücretlerini ödemesini imkansızlaştırmaktadır.

ÖRNEK BELEDİYE	TOPLAM KATI ATIK ÜRETİMİ (TON/YIL)	MESKEN PAYI (%)	MESKEN DIŞI YERLER PAYI (%)
BANDIRMA	86.024	67,72	32,28
İZMİR KARABAĞLAR	211.269	70	30
BEŞİKTAŞ	117.019	65	35
KIRKLARELİ	25.930	60	40
ISPARTA	87.452	87	13
ODUNPAZARI	123.474	65,08	34,92
MURATPAŞA	181.462	80	20
EDREMİT	181.286	63,77	36,23
AHMETLİ	7.651	82	18
PAZAR	4.918	71	29

Evsel katı atık net sistem maliyetinin, katı atık üreticileri arasında daha adil dağılımını sağlamak amacıyla, toplam evsel katı atık miktarının yüzdesel dağılımı, klavuza göre aşağıdaki gibi hesaplanmış olup, tarafımızca, hesaplamamızın yapılmasında öneri niteliği taşımaktadır. Evsel

katı atık üreticilerin, toplam evsel katı üretiminden aldıkları pay, önerdiğimiz yöntemle göre tespit edilirse, evsel katı atık ücretlerinin mesken dışı gruplar üzerindeki baskısı, önemli ölçüde azalmış olacaktır.

EVSEL KATI ATIK MİKTARLARININ BELİRLENMESİ

a) Hanelerden ve İşyerlerinden Kaynaklanan Yıllık Ortalama Atık Miktarının Hesaplanması

Hanelerden toplanan atık miktarı hesaplanırken Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz'un Ek 5'inde yer alan "Sabit tarifeler için atık üretim miktarları" tablosundaki bilgiler referans alınmıştır.

Buna göre günlük kişi başı evsel atık miktarı aşağıdaki gibidir.

KONUT

Konut Bölge	Bölge Kotu	İl	Kentsel (kg/kişi/gün)
Karadeniz	2d	Zonguldak	0,85

2014 yılına ait nüfus bilgileri TÜİK - Türkiye İstatistik Kurumu'nun Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Veri Tabanı kaynak alınarak belirlenmiştir. Buna göre 2014 yılına ait nüfus bilgileri aşağıdaki gibidir.

İlçe	Yerleşik Nüfus
Merkez	108.213

Yukarıda belirtilen nüfus bilgileri ve klavuzda yer alan Zonguldak ili için verilen kişi başına günlük atık miktarı bilgileri hesaplanmış, 365 gün baz alınarak aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

KLAVUZDA YER ALAN KİŞİ BAŞI ATIK MİKTARI KABULÜNE GÖRE HESAPLAMA

NÜFUS = 108.213 Kişi

ZONGULDAK İLİ İÇİN ÖNGÖRÜLEN KİŞİBAŞI ÜRETİM MİKTARI = 0,85 KG/KİŞİ.GÜN

HESAPTA KULLANILACAK GÜN SAYISI = 365 GÜN

$$\begin{aligned} \text{NÜFUSUN SEBEP OLDUĞU YILLIK ATIK MİKTARI (MESKEN)} &= \text{NÜFUS} \times \text{ZONGULDAK İLİ İÇİN ÖNGÖRÜLEN KİŞİBAŞI ATIK ÜRETİM MİKTARI} \times \text{HESAPTA KULLANILACAK GÜN SAYISI} \\ &= 108.213 \times 0,85 \times 365 \\ &= 33.573,083 \end{aligned}$$

Konutlardan Kaynaklanan Yıllık Atık Miktarı = 33.573,083 ton/yıl olarak hesaplanmıştır.

2015 yılı içerisinde evsel katı atık toplama, taşıma işi neticesinde toplanan atık miktarı **48.423.080-ton/yıl** olduğuna göre;

Mesken dışı yerlerden toplanan atık miktarları;

$$\begin{aligned} \text{MESKEN DIŞI SEBEP OLDUĞU} &= \text{YIL İÇİNDE} & - & \text{NÜFUSUN SEBEP OLDUĞU} \\ \text{ATIK MİKTARI} & \text{TOPLANAN} & & \text{YILLIK ATIK MİKTARI} \\ & \text{TOPLAM TONAJ} & & \text{(MESKEN)} \\ & & & \\ & = & & \\ & = & 48.423,080 & - & 33.573,083 \\ & & & & \\ & = & \mathbf{14.849,997 \text{ TON/YIL OLARAK KABUL EDİLMİŞTİR}} & & \end{aligned}$$

Mesken dışı yerlerde kaynaklanan yıllık atık miktarı 14.849,997 ton/yıl olarak hesaplanmıştır.

b) Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesi ve Uygulanması

Tüm bu hesaplamalar sonucunda işyerleri ve konutlardan kaynaklanan yıllık evsel atık miktarları hesaplanarak, evsel atıkların bu paydaşlara yüzde dağılımı belirlenmiştir. Maliyet dağılımı, bu yüzde dağılımları kullanılarak öncelikle İşyeri ve Konutlar olmak üzere 2 gruba dağıtılmalıdır. Ardından ise her bir grubun kendi atık üreticilerine Evsel Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz'da belirtildiği şekilde paylaşılmalıdır.

$$\begin{aligned} \text{TOPLAM TONAJA GÖRE;} & \quad \text{MESKEN ORANI} & = & \frac{33.573,083}{48.423,080} & = & \mathbf{69,33281\%} \\ \text{TOPLAM TONAJA GÖRE;} & \quad \text{MESKEN DIŞI} & & & & \\ & \quad \text{YERLER ORANI} & = & \frac{14.849,997}{48.423,080} & = & \mathbf{30,66719\%} \end{aligned}$$

Bu veriler ışığında, 2015 yılında toplanan evsel atığın %69,33281'i meskenlerden, %30,66719'u da mesken dışı yerlerden kaynaklanmaktadır. Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz'da belirtilen hükümlere göre ise 2015 yılında katı atık toplama ve taşıma hizmeti maliyetleri öncelikli olarak bu iki ana paydaşa (mesken, mesken dışı yerler) paylaşılacaktır. Sonrasında ise her bir paydaşın üyelerine kılavuzda belirtildiği şekilde pay ettirilecektir.

c) Meskenlere Katı Atık Tarife Uygulaması

Meskenlere tahakkuk edilecek bedel hesaplanırken, mesken abone sayısı 41.658 kullanılmıştır. Su faturalarına yansıtılacak olan katı atık tarifesinin meskenlere uygulaması aşağıdaki gibidir.

Meskenlere yansıtılacak katı atık tarifesinin uygulanması;

2015 YIL MESKEN GİDER ANALİZ	
MESKEN EVSEL ATIK ORANI	= 69,33281%
MESKEN NET SİSTEM MALİYETİ	= TOPLAM NET SİSTEM MALİYETİ x MESKEN EVSEL ATIK ORANI
	= 7.555.472,58 TL/YIL x 69,33281%
	= 5.238.421,61 TL /YIL
MESKENLERDEN TOPLANAN EVSEL ATIK MİKTARI	= 33.573,083TL /YIL
TON BAŞINA ATIK TOPLAMA MALİYETİ	= 156,0304 TL /YIL
MESKEN BAŞINA ATIK MİKTARI	= MESKENLERDEN TOPLANAN ATIK MİKTARI / MESKEN SAYISI
	= 33.573,083 TON/YIL / 41.658 MESKEN
	= 0,80592 TON/YIL.MESKEN
	= 0,06716 AY/YIL.MESKEN
MESKEN BAŞINA KATI ATIK BEDELİ	= MESKEN BAŞINA KATI ATIK MİKTARI x TON BAŞINA ATIK TOPLAMA MALİYETİ
	= 0,06716 x 156,0304
	= 10,48 TL/AY.MESKEN

Yukarıdaki hesaplamada da belirtildiği üzere, mesken başına evsel atık tarifesi bedeli **10,48-TL/mesken.ay**'dir.

d) Ticarethanelere Katı Atık Tarifelerinin Uygulanması

Toplanan evsel atık miktarı payına göre; evsel katı atık maliyetlerinin % 30,66719'si ticarethanelere tahakkuk ettirilecektir. Rapor sonucu hesaplanan işyerlerine düşen Evsel Katı Atık tarife payı ise **2.317.050,97-TL**'dir.

2015 YILI MESKEN YERLER GİDER ANALİZ						
MESKEN DIŞI YERLER EVSEL ATIK ORANI	=					30,66719%
MESKEN DIŞI YERLER NET SİSTEM MALİYETİ	=	TOPLAM NET MALİYETİ	x	MESKEN DIŞI YERLER EVSEL ATIK ORANI		
	=	7.555.472,58 TL/TON	x	30,66719%		
	=					2.317.050,97 TL/YIL

2016 YILI						
	Klavuza göre Hesaplanan Atık Miktarı	Toplam İçindeki Oranı	Toplanan Atık Miktarı	Toplanan atık miktarı içinde payı	BİRİM MALİYET TON/TL	MALİYET KONTROL
OKULLAR	2.063,490	0,04441	14.849,997	659,525	156,03	102.905,90
HASTANELER	1.226,465	0,02640	14.849,997	391,998	156,03	61.163,60
KAMU BİNALARI	16.427,200	0,35356	14.849,997	5.250,398	156,03	819.221,72
DİĞER TİCARİ OLMAYAN	47,520	0,00102	14.849,997	15,188	156,03	2.369,81
İŞYERİ BÜRO	964,250	0,02075	14.849,997	308,190	156,03	48.086,99
YEME İÇME RESTORAN	22.865,414	0,49213	14.849,997	7.308,155	156,03	1.140.294,37
OTELLERVE ÖZEL HASTANE	871,017	0,01875	14.849,997	278,391	156,03	43.437,47
DİĞER TİCARETHANELER	1.478,320	0,03182	14.849,997	472,495	156,03	73.723,57
SANAYİ İŞYERLERİ	518,300	0,01116	14.849,997	165,657	156,03	25.847,53

MESKEN DIŞI YERLER TOPLAMI	46.461,976	1	14.849,997	14.849,997		2.317.050,97

İkinci olarak; evsel katı üretim maliyetinden, mesken dışı gruplara dıŐen payın, bu gruplar arasında adil dağılımin sağlanması gerekmektedir. Bunun için mesken dışı grupların içerikleri kapsamlı olarak belirlenmeli, küçük esnafların diğer ticarethaneler grubu kapsamına alınması gerekmektedir. Örneğin Őehir merkezi dışında 100m² kiraathanesi olan bir esnaf, eğer yeme içme restoran grubu içerisinde yer alır ve m² üzerinden hazırlanmış olan tarife uygulanırsa, aylık 480.00TL evsel katı atık creti ödemek zorunda kalmaktadır. Bu nedenlerle küçük esnafların, diğer ticarethaneler grubu kapsamına alınarak m² üzerinden değil, personel sayısına göre evsel atık creti tespit edilmesi yerinde olacaktır. Örnek olarak Isparta Belediyesi'nin hazırlamıŐ olduğu rapor doğrultusunda bakkal, küçük marketler, berber ve kuaförler, kırtasiye, pastaneler, kahvehaneler, kiraathaneler, marangozlar, kullanım alanları 150 m² altında olan küçük Sanayi kuruluŐları, imalathaneler diğer ticarethaneler grubu kapsamında deđerlendirilmiŐ ve katı atık ücretlerinin küçük esnaf üzerinde baskı unsuru olması nlenmiŐtir.

Son olarak, mesken dışı evsel katı atık üreticisi her bir gruba dağıtılması gereken katı atık üretim maliyetleri, klavuzdaki parametrelere göre hesaplanıp, gerçek üretim miktarından aldıkları pay tespit edildikten sonra, bu grupları kendi arasında ölçeklerine göre sınıflandırarak, bu sınıflara göre tarifelerin hazırlanması yoluyla da daha adil bir dağılım sağlanabilir. Bu konuda Edremit Belediyesi'nin Evsel Katı Atık Tarife Raporu bir örnek oluŐturabilir. Bu rapora göre, mesken dışı katı atık üreticilerinin ödeyecekleri katı atık ücretleri, demiŐ oldukları evre Temizlik Vergisi ile iliŐkilendirerek, kendi aralarında bir sınıflandırılmaya tabi tutulmuŐtur.

İŞyerleri için Evsel Atık Bedel	2015 Yılı Evsel Katı	2015 Yılı Toplam TV
Katsayısı Hesaplama	Miktarının İŞyerlerine Payı	Tahakkuku
Gider Dağılımı	4.482.718,25 -TL	1.355.499,06 -TL
Katsayı=4.482.718,25 TL/1.355.499,06 TL≈3,31		

26465 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 44. Maddesine Belirtilen Grup / Derece Listesi

Bina Grupları	1-Personel sayısı:	2-Yatak kapasitesi:	3-Kullanım alanı (m ²):		4-Koltuk sayısı:	5-Öğrenci sayısı:
	(1,2,3 ve 4 nc sıradakiler hariç, ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetler için	(Konaklama tesisleri ile hastahaneler ve diğer yataklı sağlık tesislerine ait binalar)	a) Her türlü yeme, içme ve eğlence yerleri.	b) Daimi surette faaliyet gösteren lunapark, panayır, fuar, stadyum,	(Sinema. Tiyatro, opera, bale vb. biletle girilen koltuklu eğlence yerleri)	(Okul, yurt, kreş, dersane, kurs, eğitim merkez, anaokulu, yuva vb. eğitim ve ğretim faaliyeti)

	kullanılan binalar ile bunlar dışında kalan faali mahsus binalar)			hipodrum, spor salonu gibi yerler ile eşya depolamaya mahsus olan yerler.		yapılan binalar)
I.GRUP	300'den fazla	500'den fazla	1000'den fazla	5000'den fazla	2000'den fazla	750'den fazla
II.GRUP	300-200	500-300	1000-500	5000-4000	2000-1500	750-500
III.GRUP	199-100	299-150	499-250	3999-3000	1499-1000	499-250
IV.GRUP	99-50	149-50	249-100	2999-2000	999-500	249-100
V.GRUP	49-10	49-20	99-50	1999-1000	499-250	99-50
VI.GRUP	4-9	20'den az	50'den az	999-500	249-100	49-20
VII.GRUP	3 ve daha az, konutlar	-	-	500'den az	100'den az	20'den az

Bina Grupları	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
I.GRUP	3.125	2.375	2.000	1.625	1.375
II.GRUP	2.000	1.500	1.212	962	825
III.GRUP	1.375	1.000	825	625	500
IV.GRUP	625	500	375	312	237
V.GRUP	375	312	212	200	162
VI.GRUP	200	162	110	96	68
VII.GRUP	68	55	38	32	25

İşyerlerinden tahakkuk edilecek miktar, Belediyemizde ÇTV kaydı bulunan mükellefler dikkate alınarak hesaplanmış ve katı atık tarife miktarları aşağıdaki gibidir.

2015 Yılı ÇTV Bedeli Cetveli					
İşyeri Toplam Tahakkuk: 1.355.499,06 TL					
BİNA GRUP	1-Personel Sayısı:	2- Yatak Kapasitesi	3-Kullanım alanı (m ²)	4- Koltuk Sayısı:	5-Öğrenci sayısı:

2464 Belediye Geliri ek 44. madde	(1,2,3 ve 4 üncü sıradakiler hariç, ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetler için kullanılan binalar ile bunlar dışında kalan faaliyete mahsus binalar.)	(Konaklama tesisleri ile hastaneler ve diğer yataklı sağlık tesislerine ait binalar.)	a) Her türlü yeme, içme ve eğlence yerleri.	b) Daimi surette faaliyet gösteren, lunapark, panayır, fuar, stadyum, hipodrom, spor salonu gibi yerleri ile eşya depolamaya mahsus olan yerler.	(Sinema, Tiyatro, opera, bale vb. biletle girilen koltuklu eğlence yerleri)	(Okul, yurt, kreş, dersane, kurs, eğitim merkez, anaokulu, yuva vb. eğitim ve öğretim faaliyeti yapılan binalar.)
1	3.125 TL	2.375 TL	2.000 TL	2.000 TL	1.675 TL	1.375 TL
2	2.000 TL	1.500 TL	1.212 TL	1.212 TL	962 TL	825 TL
3	1.375 TL	1.000 TL	825 TL	825 TL	625 TL	500 TL
4	625 TL	500 TL	375 TL	375 TL	312 TL	237 TL
5	375 TL	312 TL	212 TL	212 TL	200 TL	162 TL
6	200 TL	162 TL	110 TL	110 TL	96 TL	68 TL
7	68 TL	55 TL	38 TL	38 TL	32 TL	25 TL

KATI ATIK TARİFESİ SONUCU BELİRLENEN YENİ ÖDEME CETVELİ (Katsayı=3,31) İşyerlerine						
Düşen Eysel Katı Atık Payı = 4.482.718,25 TL						
BİNA GRUP	1-Personel Sayısı:	2- Yatak Kapasitesi	3-Kullanım alanı (m ²)		4- Koltuk Sayısı:	5-Öğrenci sayısı:
1	10.344 TL	7.861 TL	6.620 TL	6.620 TL	5.544 TL	4.551 TL
2	6.620 TL	4.965 TL	4.012 TL	4.012 TL	3.184 TL	2.731 TL
3	4.551 TL	3.310 TL	2.731 TL	2.731 TL	2.069 TL	1.655 TL
4	2.069 TL	1.655 TL	1.241 TL	1.241 TL	1.033 TL	784 TL
5	1.241 TL	1.033 TL	702 TL	702 TL	662 TL	536 TL
6	662 TL	536 TL	364 TL	364 TL	318 TL	225 TL
7	225 TL	182 TL	126 TL	126 TL	106 YL	83 TL